

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕСУРСООЩАДНИХ, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕСУРСООЩАДНИХ, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР**

**VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
до 90-річчя Агрономічного факультету Дніпровського державного
аграрно-економічного університету
(1934–2024 рр.)**

**19–20 листопада 2024 р.
м. Дніпро**

м. Дніпро – 2024

<i>О.І. ЦИЛЮРИК, Д.О. МИЦИК</i> ТРИТИКАЛЕ ОЗИМЕ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ	57
<i>О.І. ЦИЛЮРИК, В.О. ТИЩЕНКО</i> МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В СТЕПУ УКРАЇНИ	59
<i>О.О. ЧЕРНЕЛІВСЬКА, В.С. ЗАДОРЖНИЙ</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ ПРОСА ПРУТОВИДНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ЖИВЛЕННЯ	61
<i>С.М. ШАКАЛІЙ, А.О. ПОЛОВИНКА, Є.В. КУЗНЕЦОВ</i> УРОЖАЙНІСТЬ ТА ФРАКЦІЙНИЙ СКЛАД ВИПРОБОВУВАНИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ	63
<i>С.С. ШАПОВАЛ, В.І. ГОРЩАР</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО НА ФОНІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	65
<i>Г.С. ШАПОШНІКОВА, І.В. ЛЯДСЬКА</i> ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ НА УКОРІНЕННЯ І РОЗВИТОК СУНИЦІ САДОВОЇ	67
<i>О.О. ШЕВЧЕНКО, В.І. ПРИГОДА</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ ТОМАТУ В УМОВАХ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ	69
<i>Л.А. ШУБЕНКО</i> БІОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛОДІВ ОЖИНИ	70
<i>I. KHOROSHUN, M. NAZARENKO</i> YIELD AND GRAIN QUALITY OF NEW WINTER WHEAT VARIETIES UNDER THE STEPPE CONDITIONS	72
<i>I. KHOROSHUN, M. NAZARENKO</i> DEVELOPMENT OF KEY CHARACTERS IN NEW VARIETIES OF WINTER WHEAT	73
<i>К.О. БОНДАРЕНКО, Н.П. КОСЕНКО</i> КУМАЧ І ЮВІЛЕЙНИЙ – СОРТИ ПОМІДОРА ЇСТІВНОГО ПРОМИСЛОВОГО ТИПУ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ	76
<i>К.О. БОНДАРЕНКО, Н.П. КОСЕНКО, В.І. КНИШ, О.С. ШАБЛЯ</i> УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ ПРОМИСЛОВИХ СОРТІВ ПОМІДОРА ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	78

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ФРАКЦІЙНИЙ СКЛАД ВИПРОБОВУВАНИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ

С.М. ШАКАЛІЙ, доцент кафедри рослинництва, к. с.-г. наук, доцент

А.О. ПОЛОВИНКА, здобувач

Є.В. КУЗНЕЦОВ, здобувач

Полтавський державний аграрний університет, Україна

E-mail: svitlana.shakaliy@pdau.edu.ua

Коливання кліматичних ресурсів, з тенденцією до підвищення температури, сьогодні вимагають розширення асортименту сільськогосподарських культур, у тому числі й картоплі. Це можливо, за рахунок введення в сівозміну більш посухостійких культур, які мають можливість легко пристосовуватися до різних умов вирощування [1].

Врожайність картоплі в регіоні залишається на низькому рівні: у господарствах різних форм власності на рівні 22-25 т/га, у населення – 12 т/га за середньої врожайності 19 т/га. Однією із причин недостатньо високої врожайності є дефіцит високоякісного посадкового матеріалу, оздоровленого від вірусів, нових районованих сортів картоплі за доступними цінами [2].

Поряд з цим слід зазначити низку інших проблем:

- невелика кількість наукових праць зі створення сівозмін для сучасних сортів інтенсивного типу; нестача органічних добрив, і навіть мікроелементів; низьку стійкість картоплі до стресових факторів; несвоєчасний догляд за посадками в аспекті стимуляції росту та розвитку рослин протягом усієї вегетації; пошук перспективних сортів з комплексом господарсько-цінних ознак. У зв'язку з цим актуальність вдосконалення технології обробітку картоплі стосовно Лісостепу України не викликає сумнівів.

Особливостям зростання та розвитку картоплі, розробці агротехнологічних прийомів її обробітку приділено велику увагу в класичних роботах вітчизняних вчених. Були розроблені параметри адаптивних технологій обробітку картоплі стосовно різних природних зон [3].

Важливим резервом зростання виробництва картоплі в цілому, і насінневої зокрема, є вивчення фракційного складу урожаю в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах. Високорентабельні насінневі посіви мають забезпечувати вихід стандартного насінневого матеріалу не менше 310-410 тисяч штук на одиницю площі. Для визначення фракційного складу бульби розділяли на три фракції і після зважування визначали відсоток кожної з них.

Спостерігається значна залежність фракційного складу бульб від сорту картоплі. Відповідно до наших досліджень в сорту Мелодія частка бульб дрібної фракції становила 13,0 %, середньої – 59,0 %, а крупної – 23%, а у сорту Загадка – 12,4, 57,8 та 29,8 відсотка відповідно. Найбільша кількість середньої фракції спостерігається в сорту Мелодія та Гірська – 59,0 та 59,4 %, відповідно. Найбільша фракція спостерігається у сортів Слов'янка та Мукачівська – 30,0 та 30,2 %, відповідно.

У 2022 році за попередником пшениця озима ми змогли спостерігати, що найбільшою врожайністю була в сорту Загадка (43,2 т/га) та Мукачівська (41,8 т/га). дещо нижчою вона була у сортів Гірська та Слов'янка (39,4 та 38,8 т/га, відповідно) (табл.1).

За вирощування сортів картоплі по попереднику соя ми мали дещо нижчу врожайність за сортами, що відрізнялася на 3-4 т/га менше.

Дещо нижчою врожайністю вирізнявся 2023 рік. По сорту Мелодія було отримано врожайність 26,0 т/га – по попереднику пшениця та 25,9 т/га – попередник соя. Вище на 0,9-1,4 т/га мали врожайність сорти Слов'янка та Гірська. Найбільшу отримали по сортах Загадка та Мукачівська – 30,1 та 28,6 т/га, відповідно.

По попереднику соя врожайність за сортами була дещо меншою, найбільшу отримано у сорту Загадка – 29,4 т/га. 2024 рік за кліматичними умовами району був не дуже сприятливим для вирощування картоплі. Врожайність по сортам була невисокою.

1. Урожайність сортів картоплі залежно від попередника за роками досліджень

Фактор А попередник	Фактор В сорт	Урожайність, т/га			середнє
		2022 р.	2023 р	2024 р	
Пшениця озима	Мелодія	31,1	26,0	17,0	24,7
	Загадка	43,2	30,1	20,9	31,4
	Повінь	30,9	25,9	16,9	24,6
	Гірська	39,4	27,4	20,0	28,9
	Слов'янка	38,8	26,9	19,8	28,5
	Мукачівська	41,8	28,6	21,4	30,6
Соя	Мелодія	30,1	25,9	17,4	24,5
	Загадка	40,9	29,4	21,0	30,4
	Повінь	29,4	24,6	16,0	23,3
	Гірська	37,8	27,0	19,8	28,2
	Слов'янка	36,9	27,1	20,0	28,0
	Мукачівська	40,0	28,0	21,1	29,7
НІР ₀₀₅ А		0,23	0,30	0,26	
НІР ₀₀₅ В		0,45	0,50	0,46	
НІР ₀₀₅ АВ		0,38	0,42	0,39	

І найменшу врожайність у 2022 році за цим попередником ми отримали по сорту Повінь та Мелодія – 30,9 та 31,1 т/га, відповідно.

Найменшу врожайність отримано по попереднику соя у сорту Повінь – 16,0 т/га. Більша на 1,4 т/га були дані по сорту Мелодія. Сорти Слов'янка та Мукачівська мали відповідно врожайність 20,0-21,1 т/га. Сорт Загадка також отримав показник 21,0 т/га. За попередником пшениця врожайність була дещо вищою, але не на багато. Найменшу врожайність отримали по сортах Повінь та Мелодія – 16,9 – 17,0 т/га, відповідно. Найбільша була по сортах Мукачівська (30,6 т/га) та Загадка (31,4 т/га).

Як бачимо з даних таблиці 2 за середніми даними можна виділити сорти з найбільшою врожайністю: Загадка -31,4 т/га по попереднику пшениця та 30,4 т/га – попередник соя та сорт Мукачівська 30,6 – 29,7 т/га, відповідно.

Список використаних джерел:

1. Бондарчук А.А., Колтунов В.А., Кравченко О.А. Картопля вирощування, якість, збереженість. Київ: КИТ, 2009. 232 с.
2. <https://agro-trade.com.ua/ua/tivitus-05-kg-cena-za-005-kg.html>
3. Шакалій С.М. Вплив маси посадкових бульб на формування урожайності картоплі. Міжнар. наук. – практ. інтернет-конференція, присвячена 150-річчю заснування кафедри землеробства ім. О.М. Можейка. 2021. С. 154–157.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО НА ФОНІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ

С.С. ШАПОВАЛ, аспірант

В.І. ГОРЩАР, к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

E-mail: gorschar_vlad@ukr.net

В агропромисловому комплексі України значна увага приділяється збільшенню виробництва олії та білку. Ріпак – культура, продукти з якої можна використовувати для харчових, технічних та кормових цілей. У насінні ріпаку озимого міститься 44-50% високоякісної олії, 22-25% білку, 6-8% клітковини і 24-26% безазотистих екстрактивних речовин

У світі спостерігається зміна основної концепції розвитку сільського господарства – перехід від інтенсивного до стійкого, екологічно орієнтованого виробництва. Одним з перспективних прийомів оптимізації технології вирощування ріпаку озимого та зниження доз внесення мінеральних добрив або підвищення ефективності їх використання є застосування регуляторів росту рослин.

В умовах Дніпропетровської області впродовж 2023-2024 рр проводились дослідження з вивчення впливу рістрегулюючих препаратів фунгіцидної дії на насінневу продуктивність сучасних гібридів ріпаку озимого.

У двофакторному досліді фактором А виступали гібриди ріпаку озимого закордонної селекції Сіквел, Імплемент та Темптейшн, фактором В – застосування регуляторів росту: контроль (без обробки), Фолікур (1 л/га) та Карамба Турбо (1,4 л/га). Регулятори росту вносили для запобігання переростання культури та покращення перезимівлі у фазу 4-6 листків ріпаку озимого, а також для профілактики захворювання і боротьби з альтернаріозом, циліндрспорозом – під час весняно-літньої вегетації.

Повторність досліді – чотириразова. Площа ділянки – 200 м², розміщення – рандомізоване. Попередник – пшениця озима. Норма висіву 0,7 млн. шт. схожого насіння на 1 га, посів був проведений зернотрав'яною сівалкою СЗТ-3,6 на глибину 3,0-3,5 см. В досліді вносили мінеральні добрива нормами N90P60 з